

Katedra trestního práva

Posudek oponenta na diplomovou práci Ondřeje Černého „Trestný čin vraždy a zabití podle § 140, § 140 tr. zák.“

Předložená diplomová práce obsahuje 82 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, osmi základních kapitol a závěru. Vnější úprava je velmi pěkná. Okruh použité literatury je dosti obsáhlý, určitě přiměřený zvolenému tématu a zahrnuje i práce zahraničních autorů. Po formální stránce splňuje předložená práce všechny požadavky na ni kladené.

Diplomant si za téma své práce zvolil problematiku sice nikoliv netradiční, avšak současně dosti náročnou, a to též s ohledem na relativní novost právní úpravy. Poměrně úzce zaměřené téma klade zvýšené nároky na excerpce pramenného materiálu a rovněž na samotné zpracování, vyžadující pečlivou analýzu získaných informací.

Po stručném úvodu, ve kterém diplomant charakterizuje cíl a zaměření své práce, podává orientační přehled historického vývoje trestání úmyslných usmrcení na našem území od středověku po současnost, čerpaje přitom z odborné literatury. Výhrady k systematické trestního zákona z roku 1950 a z roku 1961 jsou zajisté důvodné, nicméně význam samotné systematiky nelze přeceňovat.

Čtvrtá kapitola práce se zabývá klíčovou problematikou stanovení počátku a konce lidského života. Kladně zde třeba hodnotit, že se diplomant věnuje i minoritním názorům, které k této otázce v odborné literatuře zazněly.

Následující tři kapitoly práce jsou věnovány rozboru zákonných znaků trestných činů vraždy a zabití a představují tak jádro diplomové práce. Pokud jde o problém přičitatelnosti trestného činu vraždy právnické osobě, pak třeba jen poznamenat, že zákonný znak „v rámci činnosti“ dosavadní literatura většinou spojuje s předmětem činnosti (podnikání) právnické osoby, vyjádřeném v obchodním nebo jiném rejstříku, což patrně „vraždy na zakázku“ nebudou. Je třeba mít na zřeteli, že konstrukce TOPO je taková, že za primární považuje trestný čin fyzické osoby, které je následně právnické osobě přičítán. K problematice pravých omisivních deliktů třeba poznamenat, že pachatel i zde odpovídá za následek, nikoliv však za účinek. Poměrně zdařile je zpracována složitá problematika lhostejného vztahu k následku (účinku). Souhlasit třeba s názorem, že ustanovení § 140 odst. 2 tr. zákoníku vzdor své nešťastné konstrukci představuje kvalifikovanou skutkovou podstatu ve vztahu k ustanovení § 140 odst. 1 tr. zákoníku. Dobře a pečlivě jsou zpracovány partie o premeditaci (rozmysl, předchozí uvážení) i o privilegujících znacích trestného činu zabití, tedy instituty, které přinesla právě nová právní úprava.

Osmá kapitola práce představuje zajímavé srovnání české úpravy s většinou českých čtenářů ne zcela známou úpravou francouzskou.

Poslední kapitola práce se pak zabývá problematikou vývojových stadií u trestných činů vraždy a zabití. Při rozboru trestnosti přípravy ve formě účastenství (organizátorství, návod, pomoc) by bylo vhodné výslovně upozornit na závislost takového právního posouzení na nesplnění podmínek tzv. akcesority účastenství.

V závěru své práce diplomant stručně a výstižně shrnuje poznatky, ke kterým ve své práci dospěl a stávající právní úpravu, jakož i názory vyslovované judikaturou, hodnotí pozitivně.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako zdařilou. Diplomant prokázal velmi dobrou znalost zvolené problematiky, a to nejen pokud jde o právní úpravu, ale též pokud jde o judikaturu a dosavadní zpracování v odborné literatuře. Kladem práce rovněž je systematickosti zpracování, hojné využívání poznatků získaných z literárních pramenů a z judikatury a rovněž hlubší zaměření rozboru na nové jevy, které úprava v trestním zákoníku přinesla ve srovnání s úpravou předcházející. Předložená diplomová práce po obsahové i po formální stránce splňuje požadavky na ni kladené a je zcela způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Při ústní obhajobě své práce by diplomant mohl vyjádřit svůj názor na možnost aplikace ustanovení § 141 tr. zákoníku o trestném činu zabití na případy excesu nutné obrany, tedy na případy, na které některé zahraniční úpravy pamatují zvláštními privilegovanými skutkovými podstatami.

Předběžná klasifikace: velmi dobře

V Praze dne 11.9.2015

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent